

Bezoekadres Spoordreef 10
1315 GN ALMERE

Afdeling Public Affairs

Inlichtingen bij Pieter Hoogstraten

Telefoon 06 25 76 56 12

E-mail Bestuurssecretariaat@legerdesheils.nl

Datum 3 juni 2024

Onderwerp Brief Leger des Heils inzake plenair debat
Nationaal Actieplan Dakloosheid

Kamercommissie VWS
cie.vws@tweedekamer.nl

Geachte Kamerleden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Voor het eerst sinds 2022 debatteert de Kamer over de aanpak dakloosheid. Het Leger des Heils is blij dat dit debat met urgentie is ingepland, want de nood is hoog. De afgelopen maanden hebben opvangorganisaties, gemeenten en ombudsmannen meerdere keren hun zorgen geuit over de toenemende dakloosheid en de alsmaar groeiende druk op de maatschappelijke opvang. Ook de laatste CBS-cijfers laten zien dat het aantal dakloze mensen toeneemt, in de branche is het vermoeden dat het werkelijke cijfers zelfs nog veel hoger ligt. Bij het Leger des Heils zien we al jaren dat er nauwelijks doorstroom is vanuit de maatschappelijke opvang naar een passende woonplek. Met het Nationaal Actieplan Dakloosheid heeft het kabinet de ambitie dakloosheid in 2030 opgelost te hebben. Dit doel onderschrijft het Leger des Heils van harte, maar dat de grote ambities van het Nationaal Actieplan Dakloosheid anderhalf jaar later nog nauwelijks zijn omgezet in concrete uitwerkingen baart ons grote zorgen.

Voortgang Nationaal Actieplan Dakloosheid

Met de totstandkoming van het Actieplan eind 2022 heeft de Kamer het kabinet gevraagd om een dashboard te ontwikkelen om de voortgang te monitoren. Tot op heden is er nog geen inzicht in de voortgang en resultaten van het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Gemeenten ontvangen sinds 2021 in totaal €65 miljoen om de beweging van opvang naar wonen te maken. Het is in veel gevallen onduidelijk waar deze middelen aan besteed zijn en hoeveel woonplekken er voor dak- en thuisloze mensen gecreëerd zijn. Ook de voortgang op thema's als de inzet van bemoeizorg, voorkomen huisuitzettingen en het bestrijden van jongerendakloosheid is onduidelijk.

Kunt u de staatssecretaris vragen welke resultaten er bereikt zijn en hoe die zichtbaar worden gemaakt? Hoe gaat de staatssecretaris gemeenten die achterblijven aansporen?

Huisvesting

Door het grote gebrek aan kleine en goedkope woonplekken zien we dat de uitstroom stukt en mensen veel langer dan gewenst (gemiddeld 13 maanden) in een noodvoorziening blijven. Onlangs publiceerde het Leger des Heils samen met Aedes, de Nederlandse ggz en Valente het '[Waarom Wonen Werkt](#)' manifest waarin 10 oplossingen worden bepleit.

Momenteel ontbreekt landelijke coördinatie als het gaat om het creëren van woonplekken. De afgelopen jaren zijn er vanuit het ministerie voor Volkshuisvesting meerdere tranches vrijgegeven (Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen) om woonplekken voor aandachtsgroepen te creëren. Nu de nood zo groot is roept het Leger des Heils op om met urgentie (onconventionele) woonplekken voor dakloze mensen te realiseren.

Kunt u de staatssecretaris vragen om gezamenlijk met de minister voor Volkshuisvesting deze regeling voort te zetten?

Dakloze jongeren

De staatssecretaris geeft in zijn laatste Kamerbrief aan dat jongeren relatief oververtegenwoordigd zijn binnen de groep dakloze mensen. Movisie heeft in acht gemeenten in kaart gebracht¹ wat dakloze jongeren nodig hebben om de basis op orde te krijgen en passende ondersteuning te ontvangen. Hoe gaat de staatssecretaris ervoor zorgen dat alle gemeenten deze aanbevelingen toepassen?

Het Leger des Heils ziet een toename van kwetsbare jongeren die zich melden bij de maatschappelijke opvang. De ruime meerderheid van deze jongeren heeft een verleden in jeugdzorg. Ook hebben veel van hen te maken met psychiatrische problematiek, verslaving en schulden.

Kunt u de staatssecretaris vragen of hij noodzaak ziet extra acties in gang te zetten om dakloze jongeren aan ondersteuning en huisvesting te helpen?

Dakloze EU-arbeidsmigranten

Ondanks de vele inspanningen van verschillende partijen zien veldwerkers van het Leger des Heils het aandeel dakloze EU-arbeidsmigranten op straat toenemen. Nu in veel steden de winteropvang is afgelopen wordt deze groep weer zichtbaarder op straat. Het Leger des Heils probeert via (tijdelijke) opvang, het voorzien in basale (levens-)behoeften en het bieden van juridische begeleiding de druk te verlichten, maar helaas zien we veel dakloze EU-burgers afglijden. Vanuit het Nationaal Actieplan dakloosheid is 7 miljoen beschikbaar gesteld voor het Plan van aanpak Dakloze EU-burgers. Voor 2024 is dit geld verdeeld, maar voor de komende jaren is onduidelijk of deze middelen opnieuw beschikbaar komen. Ontwikkelingen die nu in gang zijn gezet staan daarmee onder druk.

Kan de staatssecretaris duidelijkheid geven over of deze middelen beschikbaar blijven en daarmee het plan van aanpak doorgang kan blijven vinden?

De afgelopen periode is de rechtentool (checklist) ontwikkeld die gemeenten helpt om te bepalen of dakloze EU-arbeidsmigranten recht hebben op voorzieningen (zoals opvang). Dit is een goede ontwikkeling, alleen is deze rechtentool nog niet landelijk uitgerold en is onduidelijk of gemeenten verplicht zijn deze rechtentool te hanteren. Een groot aantal gemeenten geeft nu al aan te vrezen voor de toenemende druk op de opvang, wanneer zij deze rechtentool gaan gebruiken.

¹ <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/2024-05/Versterken%20uitvoering%20aanpak%20dakloosheid-factsheet%20%28nieuw%29.pdf>

Kunt u de staatssecretaris vragen wanneer deze rechtentool landelijk wordt uitgerold? Hoe gaat de staatssecretaris gemeenten ondersteunen in het beschikbaar stellen van opvang en begeleiding voor dakloze EU-arbeidsmigranten?

Personen met onbegrepen gedrag

Er is een grote toename van mensen met een indicatie voor WLZ-zorg in de daklozenopvang. Deze mensen hebben te maken met multi-problematiek en hebben ontvangen niet de zorg die zij nodig hebben. Vaak hebben deze personen al veel verschillende vormen van zorg zonder succes doorlopen en vallen zij op een zeker moment buiten ons zorgsysteem. Zij hebben wel degelijk intensieve zorg nodig, maar de opvang is niet de plek om deze zorg te geven vanwege ontbrekende expertise, onstabiele omgeving, etc. Daarnaast ontstaan voor onze medewerkers in de opvangvoorzieningen gevaarlijke situaties.

Is de staatssecretaris bereid om samen met de minister van Langdurige Zorg & Sport een noodplan te ontwikkelen om deze mensen langdurige woonvoorzieningen met passende zorg te bieden?

Ondanks het feit dat er op lokaal en regionaal veel wordt nagedacht en samengewerkt om mensen met onbegrepen gedrag te helpen, laat de praktijk zien dat de zorg nog onvoldoende is. Vanuit de parlementaire verkenning over deze personen met verward/onbegrepen gedrag werd meermaals het signaal gegeven om landelijk regie te pakken op de aanpak voor deze personen.

Hoofdlijnenakkoord

Het Leger des Heils is bezorgd wat de uitwerking van het gepresenteerde hoofdlijnenakkoord voor de meest kwetsbare mensen gaat betekenen. Zo is in het akkoord niets opgenomen over de aanpak dakloosheid en wordt de rijksbijdrage voor de LVV-voorzieningen geschrapt. Het sluiten van de bed-bad-brood voorzieningen zal leiden tot toenemende dakloosheid en overlast op straat.

Met vriendelijke groet,

Karin Bloemendal

Bestuurder Zorg
Leger des Heils Welzijns- & Gezondheidszorg en Leger des Heils
Jeugdbescherming & Reclassering